JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigi Infosüsteemi Amet
ria@ria.ee
Rävala 5
15169, Tallinn

Meie 11.11.2026 nr 7-1/8213

Üleskutse tagasiside andmiseks EL laste määruse kohta

Justiits- ja Digiministeeriumi eestvedamisel on koostamisel Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni poolt 17.09.2026 avaldatud ettepaneku „**EU KIDS ACT - digiplatvormide vastutus ja usaldusväärsus ELis**“ kohta. Soovime anda Teile ülevaate ettepaneku olulisematest muudatustest ning ootame Teie arvamusi ja ettepanekuid Eesti seisukohtade kujundamiseks.

KIDS ACT eelnõu eesmärk on kehtestada kogu ELis ühtsed reeglid alaealiste kaitseks, et vältida liikmesriikide erinevatest lähenemistest tulenevat siseturu killustumist ning tagada lastele võrdselt kõrge kaitsetase kõigis liikmesriikides.

Eelnõuga kavandatakse eelkõige järgmisi muudatusi:

1. **Vanusepiirangud sotsiaalmeedias ja videojagamisplatvormidel**: üldreeglina ei tohi platvormid lubada alla 15-aastastel lastel luua ega kasutada kontosid teenustes, mis võivad kujutada ohtu nende privaatsusele, turvalisusele või heaolule.
    - **Alla 13-aastased lapsed**: ei oma juurdepääsu sotsiaalmeedia teenustele. Võivad kasutada lapsesõbralikke videojagamisteenuseid vanema või eestkostja hallatava konto kaudu ning vanema kontrolli ja järelevalve all (lapsele ei looda eraldi kontot).
    - **13-14-aastased lapsed**: saavad kasutada sotsiaalmeediat ja videojagamisteenuseid üksnes vanema või eestkostja hallatava minikonto kaudu, millel on piiratud funktsioonid ja ajaline kasutamise piirang (üks tund päevas). Teenusepakkujad peavad rakendama meetmeid, et veenduda, et kontot loov isik on tõepoolest lapse vanem ning kasutama vanusetuvastust veendumaks, et laps on vähemalt 13-aastane.
    - **Alates 15. eluaastast**: lapsed saavad avada ja hallata oma sotsiaalmeediakontot.
2. **Lastele ohutu disaini nõuded (*safety by design*)**: määrusega kehtestatakse *safety by design* nõuded sotsiaalmeedia- ja videojagamisplatvormidele, tehisarukaaslastele, vestlusrobotitele, mängukeskkondade pakkujatele ning tarkvararakenduste poodidele. Teenusepakkujatele kehtestataks kohustus arvestada teenuste kujundamisel laste ohutusega, sh piirata lastele suurema riskiga funktsioone (nt lõputu kerimine, automaatesitus, tõuketeavitused, otseülekanded ja preemiatel põhinevad lahendused). Kui teenust saab kasutada ilma kontot omamata või sisse logimata, peavad selle vaikeseaded olema alaealistele võimalikult turvalised ja privaatsust kaitsvad. Vähem kaitsvad seaded võib lubada alles siis, kui vanusetuvastusega on kindlaks tehtud, et kasutaja on täiskasvanu.
3. **Vanuse tuvastamine:** eelnõu näeb ette ulatusliku vanusetuvastuse kasutamise, et teenusepakkujad saaksid teha kindlaks, kas kasutaja on üle seatud vanusepiiri või mitte, ning rakendada vastavalt erinevaid vanusepiiranguid ja kaitsemeetmeid. 6 kuu jooksul pärast määruse jõustumist peavad platvormid kontrollima olemasolevate kasutajate vanust ning sulgema nende kasutajate kontod, kes on alla 15-aastased või kelle vanust ei ole võimalik usaldusväärselt tuvastada. Liikmesriikidele seatakse kohustus tagada vähemalt ühe vanuse kontrollimise lahenduse kättesaadavus ning erinevad võimalused vanusetõendi saamiseks.

4. **Vanemliku vastutuse tõendamine**: eelnõu kohaselt peab teatud olukordades olema võimalik kontrollida, kas nõusoleku andjal on lapse suhtes vanemlik vastutus (nt 13–14-aastase puhul saaks vanem või eestkostja luua sotsiaalmeedias või videojagamisplatvormil lapsele piiratud konto, mille puhul jäävad kasutusele täiendavad vanemliku järelevalve meetmed). Vanemliku suhte tõendamiseks nähakse ette mitu võimalikku viisi, sealhulgas ametlikest allikatest saadav teave, teenusepakkujal juba olemas olev teave ning teatud juhtudel täiskasvanu kinnitus vanemliku vastutuse kohta. Liikmesriikidele seatakse kohustus luua elektrooniline vahend, mille abil vanem või hooldaja saab hankida ja esitada tõendi vanemliku vastutuse kohta alaealise suhtes. Vahend peab tuginema riigisisesel autentsetel teabeallikatel ning olema kasutajatele tasuta.
5. **Jõustamine ja järelevalve**: eelnõu näeb ette järelevalve tõhustamise ning menetluste kiirendamise. Väga suured sotsiaalmeedia- ja videojagamisplatvormid peavad komisjonile esitama üksikasjaliku tegevuskava, mis selgitab, kuidas nad kavatsevad täita uue määruse alaealiste kaitset käsitlevaid nõudeid. Määruse ettepanekus on üldjuhul ette nähtud kuue kuu pikkune kohaldamisaeg, kuid osade sätete puhul on loodud erisused.

Palume Teil esitada oma seisukohad KIDS ACT ettepaneku kohta, lähtudes järgmistest küsimustest:

1. Kas toetate eelnõu eesmärke ja pakutud lahendusi? Milliseid ettepanekuid toetate või ei toeta ning miks?
2. Millised aspektid ja nõuded vajaksid täpsustamist või lisaselgitusi, et need oleksid praktikas selged ja rakendatavad?
3. Kuidas hindate kavandatud vanusepiiranguid ning vanusetuvastuse nõudeid? Kas pakutud lahendused on Teie hinnangul proportsionaalsed ja praktikas teostatavad?
4. Kuidas hindate vanema või eestkostja rolli ja vanemliku suhte tõendamisega seotud nõudeid? Kas ja milliseid praktilisi probleeme nende rakendamisel näete?
5. Millist mõju võivad kavandatud nõuded avaldada lastele ja lapsevanematele, teenusepakkujatele või teistele osapooltele?
6. Palun tooge välja muud teemad, mida peate antud ettepaneku puhul oluliseks või mis on Teile murekohaks.

Tagasiside ei pea tingimata hõlmama kõiki teemasid ja küsimusi. Arvamust võib anda ka ainult Teie organisatsiooni vaatest kõige olulisematele teemadele ja küsimustele.

Palun saatke oma arvamus ja ettepanekud KIDS ACT ettepanekute kohta hiljemalt 25.11.2026 aadressile info@justdigi.ee.

Küsimuste korral palun võtke ühendust: Anna-Liisa Pärnalaas (anna-liisa.parnalaas@justdigi.ee).

Eelnõu tekst koos eestikeelse tõlkega on leitav siit: EUR-Lex - 52026PC0681 - EN - EUR-Lex

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Stina Avvo
IT-õiguse talituse juhataja
digiriigi asekantsleri ülesannetes

Harald Rainer Ainla 5886 4648
haraldrainer.ainla@justdigi.ee

Lisaadressaadid: Eesti LGBT Ühing

Sihtasutus kiusamisvaba kool
MTÜ Peaasjad
Lastekaitse Liit
Vaikuseminutid
Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus
Eesti Noorteühenduste Liit
Eesti Noorsootöötajate Kogu
Eesti Õpilasesinduste Liit
Eesti Üliõpilaskondade Liit
Eesti Kurtide Noorte organisatsioon
Haridus- ja Noorteameti osalusprogramm NOP noorteprogrammi noored
Eesti Puuetega Inimeste Koda
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
Eesti Interneti SA
MTÜ Eesti Mänguarendajate Liit
Eesti Virtuaal- ja Liitreaalsuse Assotsiatsioon MTÜ
EPIKoda - Mari Puuram
President Kaljulaidi Fond
Võrdõigusvolinik
Õiguskantsleri Kantselei
Eesti Meediaettevõtete Liit (EML)
Eesti Rahvusringhääling
Tartu Ülikool
TalTech
TalTech IT College
Tallinna Ülikool
Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituut
Eesti Inimõiguste Keskus
Tervisearengu Instituut
MTÜ Mondo
Eesti Haridustöötajate Liit
Eesti Õpetajate Liit
Eesti Lastevanemate Liit
Heaoluteaduste tippkeskus EstWell
Eesti Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsioon (VATEK)
Eesti Väitlusselts
Eesti Skautide Ühing
Eesti Gaidide Liit
Eesti Haridustehnoloogide Liit
Sotsiaalkindlustusamet
Haridus- ja Noorteamet
Politsei- ja Piirivalveamet
SA Eesti Koostöö Kogu
Haridus- ja Teadusministeerium
Kaitseministeerium
Kliimaministeerium
Kultuuriministeerium
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Rahandusministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Siseministeerium
Sotsiaalministeerium
Välisministeerium
Eesti Advokatuur
Riigiprokuratuur
Andmekaitse Inspektsioon
Eesti Andmekaitse Liit
Inimõiguste Instituut
Riigikohus
Tallinna Ringkonnakohus
Harju Maakohus Tallinna kohtumaja

Pärnu Maakohus Haapsalu kohtumaja
Tartu Maakohus Tartu kohtumaja
Tartu Ringkonnakohtu kohtumaja
Tallinna Ringkonnakohtu Tallinna kohtumaja
Riigikantselei
Riigikogu
Vabariigi Presidendi Kantselei
Õiguskantsleri Kantselei